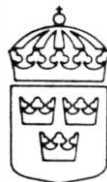

Motion till riksdagen

1987/88:Fö201

av Olle Aulin m. fl. (m)

om Skånes försvar

Mot.
1987/88
Fö201 – 202

Skåne är ett av landets mest tätbefolkade landskap. Det svarar för en omfattande produktion av för hela landets försörjning viktiga jordbruksprodukter t. ex. spannmål, potatis, socker och fläsk.

Med tyngdpunkt i kuststäderna finns i Skåne ett flertal betydelsefulla industrier, t. ex. gummiindustri och annan verkstadsindustri, livsmedelsindustri, läkemedelsindustri och varvsindustri (Kockums ubåtsvarv). Flertalet av dessa industrier är av avgörande betydelse för vår fortsatta försörjning under ett krig.

Säkerhetspolitiskt och militärgeografiskt har Skåne genom sin belägenhet i södra Östersjön och vid Öresund ett mycket utsatt läge.

Ett anfall från öst för att nå operationsmål i södra och västra Sverige samt södra Norge för att därmed skaffa sig kontroll över Östersjöutloppen och Kattegatt går över Skåne via en landstigning i hamnar och på öppen kust kompletterad med omfattande luftlandsättningar. Möjligheterna för sådana operationer har under senare år ökat kraftigt.

Överflygningstiden från baser i omgivande länder till Skåne är bara några få minuter. Överfartstiderna med modernt landstigningstonnage rör sig om några få timmar. Hamnkapaciteten i de stora hamnstäderna är omfattande. Området är mycket sårbart för flyganfall och förvarningstiderna för sådana blir i kustområdena extremt korta.

Den öppna skånska terrängen erbjuder dessutom – om försvarets resurser är otillräckliga – goda möjligheter för luftlandsättningar och för mekaniserade förband att nå snabba framgångar.

Det bör också observeras att tillgångarna på flygbaser i Skåne och dess närområde är stora. Det kan vara av vitalt intresse för båda stormaktsblocken att endera disponera dessa för egen räkning eller förhindra motståndaren att få tillgång till dem.

Mot den ovan angivna bakgrunden är det nödvändigt att tillräckligt snabbmobiliserade, välutbildade och välutrustade krigsförband finns att tillgå för Skånes försvar. Förbanden måste direkt efter mobilisering kunna såväl möta och hejda som slå en angripare så nära kusten som möjligt.

Den utveckling i fråga om antalet kvalificerade operativa enheter som nu kan skönjas är oroväckande. Tidigare diskussioner om reduceringar och besparingar har gällt fredsorganisationen. Det har hävdats att sådana

reduceringar är nödvändiga för att vi skall kunna upprätthålla en effektiv krigsorganisation, av tillräcklig numerär.

Den skiss till ny krigsorganisation för arméns förband som de militära myndigheterna nyligen presenterat innebär omfattande reduceringar av antalet kvalificerade operativa arméenheter. Reduceringar av denna omfattning kan göra det näst intill omöjligt att lösa de försvarsuppgifter som i dag åläggs våra operativa chefer. Det är inte färre pansarbrigader utan i stället fler och mer välutrustade som behövs för Skånes försvar.

De bristande resurserna inom försvaret har de senaste åren lett till ett alltför lågt utbildningsresultat såväl avseende grundutbildningen som repetitionsutbildningen. Militärbefälhavaren i södra militärområdet påpekar i sin senaste öppna årsredovisning att det under budgetåret 1986/87 skett en nedgång i antalet krigsförband som är insatsberedda omedelbart efter mobilisering eller larm. Flera förband, som borde ha genomfört repetitionsutbildning för att upprätthålla sin förmåga, har inte kunnat göra det på grund av bristande ekonomiska och personella resurser. För 1987/88 torde de ekonomiska resurserna för att inom militärområdet genomföra repetitionsövningar bli ännu mer begränsade. Vidare medger inte resurserna för grundutbildning/samordning av bataljonen att bataljonerna blir direkt användbara efter mobilisering.

Det är nödvändigt att tillföra försvaret så stora resurser att krigsförbandens kvalitet kan höjas. Det förutsätter såväl en högre kvalitet på grundutbildningen som genomförande av repetitionsövningar av kvalificerade förband i full utsträckning.

Det krävs också materiell förstärkning av de skånska försvarsförbanden.

För att möta de mekaniserade förband som kan komma att användas vid en operation mot Skåne krävs sålunda förstärkta pansarvärnsresurser genom tillförande av förband utrustade med pansarvärnshelikoptrar.

De nuvarande stridsvagnarna måste vidare under 1990-talet ersättas med nya moderna stridsvagnar. Medel för studier och av påbörjad svensk utveckling av ny stridsvagn måste avsättas.

Samtidigt som den tekniska utvecklingen har mångdubblat en potentiell angripares möjligheter att med flygstridskrafter nå Skåne har vår luftförsvarsförmåga nedgått. Denna utveckling måste vändas. I avvaktan på att JAS-flygplan kan tillföras måste minst ytterligare en jaktdivision sättas upp för bl. a. luftförsvaret för Skåne.

Försvaret av Skåne inleds långt utanför kusterna genom insats av flygförband och marina förband. Även vad beträffar de marina förbanden har emellertid försvarsförmågan nedgått. Under de närmaste åren faller flera av marinens fartyg för åldersstrecket. Fartygsbyggnadskapaciteten vid Kockums varv och Karlskronavarvet bör utnyttjas för att snarast tillföra marinen ytterligare enheter, i första hand för kustkorvetter och en ubåt utöver försvarsbeslutets inriktning. Möjligheterna att livstidsförlänga äldre ubåtar bör undersökas.

Civilbefolkningen i Skåne kan komma att bli hårt utsatt redan vid inledningen av ett krig genom den förbekämpning som inleder en invasion. Förvarningstiderna är mycket korta, varför det finns behov av skyddsrum, som medger vistelse under lång tid. För att utöka förvarningstiderna krävs att

tillförsel av luftburen radar prioriteras till områden med kort förvarning.

Stora delar av Skåne kan komma att bekämpas även i samband med markstrid över ytan. Det krävs därför god tillgång till skydd för civilbefolkningen (skyddsrum och skyddsmasker) inte bara i de stora städerna.

Liksom de militära förbanden måste civilförsvarets undsättande enheter kunna användas direkt efter mobilisering. Fortfarande finns brister i detta avseende.

Brister i fråga om civilbefolkningens skydd och undsättningsförbandens krigsberedskap måste för Skånes del avhjälpas med hög prioritet.

Vi har i denna motion velat peka på de brister som finns i försvaret av Skåne. Den överenskommelse om försvaret som förra året träffades mellan socialdemokraterna och folkpartiet gav inte totalförsvaret de resurser som krävs för att ställda uppgifter skall kunna lösas på ett effektivt sätt. Detta blir särskilt tydligt vid ett studium av förutsättningarna för att försvara det utsatta Skåne.

Hemställan

Mot denna bakgrund hemställer vi

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om krigsförbandens kvalitet, utbildning och omfattning,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om pansarvärn och ny stridsvagn,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tillförsel av ytterligare en jaktdivision,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om successiv förstärkning av de marina förbanden med ytterligare kustkorvetter och ubåtar,
5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skyddet för civilbefolkningen.

Stockholm den 12 januari 1988

Olle Aulin (m)

Rolf Clarkson (m)

Ingrid Sundberg (m)

Wiggo Komstedt (m)

Knut Wachtmeister (m)

Rune Rydén (m)

Sten Andersson (m)

i Malmö

Bo Lundgren (m)

Margit Gennser (m)

Per Stenmarck (m)

Ingvar Eriksson (m)

Sven Munke (m)